

Lletjos...

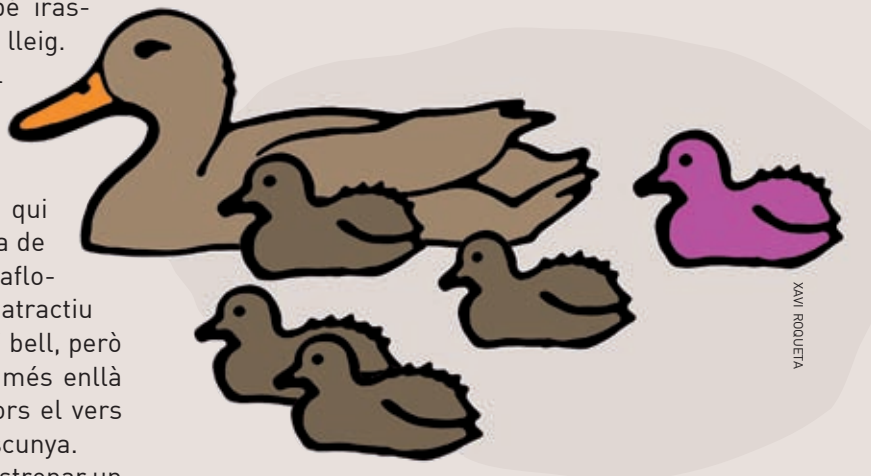
Valent, lleial, enginyós... però també irascible, llenguallarg i... lleig. Força lleig. La causa? Una protuberància facial que li anul·la tota vena romàntica i frustra qualsevol rampell amorós, tot generant la impetuosa reacció de la seva àgil espasa i del seu terrible vers contra qui gosi riure's del seu nas. Per això, la riuada de les seves rimes admirables només pot aflo- rar emparada en la foscor o rere el físic atractiu d'aquell que li pretén l' enamorada —jove i bell, però incapaç de confegir cap estrofa que vagi més enllà d'un parell de rodolins— i esdevenir llavors el vers més adorable, tendre i seductor de tot Gascunya.

Aviat farà 30 anys que J. M. Flotats va estrenar un mític *Cyrano de Bergerac* al Teatre Poliorama (1985). Des d'aleshores, sigui per l'empremta que l'actor va deixar, sigui perquè l'obra en el fons no deixa de ser una sentimental història de capa i espasa no gens fàcil de visitar, el lleial cadet no ha freqüentat gaire

I lletges

Pel que fa al sector femení, Shakespeare (presumptament) ja hi va dir la seva: «La lletgesa és menys horrible en un dimoni que en una dona». Sembla estrany, però el bard de vegades també la vessava... Passant per alt la sentència, ens limitarem a il·lustrar aquest apartat esmentant algunes disgraciades dames que hem pogut veure de més o menys a prop. Així, Joan Ollé ens va fer conèixer *Yvonne, princesa de Borgonya* (T. Lliure, 2008), a través de la qual W. Gombrowicz planteja la lletjor no com a defecte o qualitat sinó com a reactiu. I el gran D. Veronese (*Espía a una mujer que se mata*, La Planeta, 2007) ens va mostrar la fonda i callada resignació d'una coratjosa noia que se sentia profundament lletja i oblidada: l'entranyable Sònia de *l'Oncle Vània*.

Canviant de pla i situant-nos en un àmbit força més «domèstic», aquí també vam tenir la nostra lletja particular; un eixelebrat musical de S. Belbel, J. Sánchez i O. Roig (*Sóc lletja*, T. Romea, 1997) enfocat a un públic jove i, a poder ser, tan «anti» com la mateixa obra es volia.

més l'escena. Fins que Oriol Broggi, partint de la traducció que ja n'havia fet X. Bru de Sala i amb el suport cabdal de Pere Arquillué com a protagonista, va decidir estrenar-lo la temporada passada a la Biblioteca de Catalunya, on tornarà, si tot va bé, el proper març després d'haver passat els nadals a la capital del *reino* i haver fet una gira per Catalunya que inclou una parada al Teatre Municipal de Girona. Broggi, com ja és habitual, n'ha fet una versió pròpia i fidel alhora que inclou el teatre dins el teatre, una lleugera actualització en el contingut per tal de donar més consistència als personatges i la presència de la música.

Amb el seu *Cyrano*, Edmond Rostand va crear, probablement, el lleig més commovedor de l'escena teatral, un àmbit en el qual, i en comparació de la literatura i el cinema, la lletgesa no ha gaudit d'una excessiva atenció. Això no implica, és clar, que alguns autors —Valle Inclán en seria l'exponent més clar— hagin renunciat a basar les seves obres en personatges monstruosos, repulsius o antiestètics que ja formen part del teatre universal.

Deixant de banda els hereus de l'aneguet lleig (*La Bella i la Bèstia*, TBM 2009), a l'altra cara de la moneda hi tenim uns quants exemples notables, com ara Ricard III, l'heroi shakespearí deformat en cos i ànima, que agermana lletjor i maldat, de qui la magnífica companyia Propeller ens va oferir un aplaudit muntatge (TMG, 2010). O Caliban, una peça clau de *La tempesta*, de la qual vam poder veure una extraordinària versió, dirigida per O. Korsunovas, l'any passat al T. de Salt, també dins el marc del Temporada Alta.